

terembe, a színházba. Künn sétál, szórakozik az előcsarnokban, félóra hosszat is. Hiába csöngetnek belülről fülsiketítő csöngetésekkel, hiába próbálják szép szóval betessékelni, nem megy.

Neves külföldi művészekkel se tesz kivételt a mi közönségünk. Igen sokan elcsodálóztak ezen, s úgy hírlik, máris beiktatták a magyar különlegességek közé, akár a cigányzenét, a paprikáshalat s a kapros-túrós lepényt ...

1932. december 29., csütörtök, 5. old.

A pesti mozi kezdete

„Fátyolképek” – Kávéeért előadás

E sténként, amikor a budapesti mozik színes lángbetűi tündérvilággá varázsolják a ködös, téli éjszakát, el se hisszük, hogy vagy harminc évvel ezelőtt még senki sem ismerte nálunk ezt a csodálatos találmányt.

Akkoriban a régi városháza – azóta már lebontott – épületében, ott, ahol most a kegyesrendi rendház van, egy tábornok özvegye „Világpanoráma” néven afféle nagyítón át nézhető, tájképeket élethűen tükröztető, forgó körházikót állított föl.

Ezek voltak a legelső „mozgó” képek nálunk.

Ugyanebben az időben a Rákóczi úton, a régi Nemzeti Színház s a Király utca között, a már közben beépített Beleznay kert végében volt egy kis elhagyatott kocsmá. A kocsmáros bátyja Londonban élt, onnan küldött öccsének azokból az újfajta vetíthető képecskékből, melyeket ott már szél tében mutogattak. Azt hitte, föllendíti vele a pangó vendéglőcskét.

Számításában azonban csalódott. A „fátyolképek” senkit sem vonzottak. A vendéglő megbukott.

Két év múlva a Dob utcában egy kávéház tulajdonosa már egyenesen Lyonból, Lumière testvérektől vásárolt egy vetítógépet. A legelső kép, melyet bemutatott, egy vonat érkezését, az utasok kiszállását ábrázolta, s a kíséző képecske egy gyermekszobát mutatott reggel, ahol két pajkos gyermek vánkosokkal dobálódzott. A vánkosok cihája fölbomlott, a szoba telistele lett szálló tollpihével.

A közönség még most sem érdeklődött az új találmány iránt. A kávéház is hamarosan megszűnt.

Innen, már nagyobb hírveréssel, a külső Rákóczi út egy kávéházába kerültek a fátolyképek.

Beléptidő nem volt itt. Aki ivott egy kávé, az végignézhette egy „előadást”. Vasárnap öt „előadást” tartottak. Akadt olyan vendég, aki öt kávé, is megivott, csak hogy újra meg újra láthassa a csodát. Minden vetítésnél kötelező volt az újabb rendelés.

A kávéház föllendült. Napról-napra zsúfolásig megtelt. Kezdetben különösen a nők érdeklődtek iránta. De Batthyány Tivadar – a Lovaregylet akkori elnöke – is mindennap ott ült a munkások, polgárosszonyok között, s álmodozott.

Közben külföldön megindult a nagy fellendülés. Nálunk még hat évig senkinek sem jutott eszébe, hogy mozi nyisson. Az első az Erzsébet körúton nyílt meg, Odeon címmel, s száznegyven ember számára volt benne hely.

Ma nyolcvan mozgóképszínháza van Budapestnek. Legtöbb a VI. kerületben, legkevesebb Budán. Alig van falu, ahová el nem jutott volna, s lángbetűi beragyogják a ködös, téli éjszakákat.

-i.

1932. december 30., péntek, 4. old.